

Karta opisu zajęć - Sylabus Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Opieka i edukacja terapeutyczna w bólu		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim: 2023/2024	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Polski		Rodzaj zajęć: Zaawansowana praktyka pielęgniarska	
Rok studiów: II		Semestr: III	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: Małgorzata Dziechciaż, dr malgorzata.dziechciaz@pansjar.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student ma opanowaną wiedzę na temat: metod oceny bólu i jego leczenia w różnych sytuacjach klinicznych. Student potrafi: oceniać natężenie bólu w zależności od wieku od stanu klinicznego pacjenta z uwzględnieniem dostępnych skal, dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego i niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego, monitorować skuteczność leczenia przeciw bólowego. Prowadzić edukację pacjenta w zakresie samoopieki i samopielęgnacji bólu.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student ma opanowaną wiedzę na temat: metod oceny bólu i jego leczenia w różnych sytuacjach klinicznych. Student potrafi: oceniać natężenie bólu w zależności od wieku od stanu klinicznego pacjenta z uwzględnieniem dostępnych skal, dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego i niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego, monitorować skuteczność leczenia przeciw bólowego. Prowadzić edukację pacjenta w zakresie samoopieki i samopielęgnacji bólu.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się

UWAGA:

Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą one od formy zajęć.

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W44	metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologiczne oraz nefarmakologiczne metody jego leczenia		K_W02, K_W04	
Umiejętności - potrafi				
B.U45	oceniać natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta i jego stanu klinicznego		K_W08	
B.U46	dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu oraz stosować metody nefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta		K_W09	
B.U47	monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego		K_W02	
B.U48	prowadzić edukację pacjenta w zakresie samokontroli i samopielęgnacji w terapii bólu		K_W04	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K.K03	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową		K_K03	
K.K04	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań		K_K04	
K.K05	ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne		K_K05	
UWAGA!				
Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaRIA i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
wykład				
TP-01	Patofizjologia bólu ostrego	wykład	wykład podający	Test

	i przewlekłego. <i>Pathophysiology of acute and chronic pain</i> (wykład prowadzony w języku angielskim)			jednokrotnego wyboru
TP-02	Ból w chorobie terminalnej. <i>Pain in terminal illness.</i> (wykład prowadzony w języku angielskim)	wykład	wykład podający	Test jednokrotnego wyboru
TP-03	Metody oceny bólu ostrego i przewlekłego. <i>Methods for assessing acute and chronic pain.</i> (wykład prowadzony w języku angielskim)	wykład	wykład podający	Test jednokrotnego wyboru
TP-04	Metody farmakologiczne leczenia bólu. Drabina analgetyczna. <i>Pharmacological methods of pain treatment. Analgesic ladder.</i> (wykład prowadzony w języku angielskim)	wykład	wykład podający	Test jednokrotnego wyboru
TP-05	Metody nefarmakologiczne leczenia bólu. <i>Nonpharmacological methods of pain management.</i> (wykład prowadzony w języku angielskim)	wykład	wykład podający	Test jednokrotnego wyboru
ćwiczenia				
TP-06	Zastosowanie standaryzowanych narzędzi w ocenie bólu w zależności od wieku i stanu klinicznego pacjenta.	ćwiczenia	Opis przypadku , dyskusja, zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy.	1. Zaliczenie na ocenę semestrze III. 2. Zaliczenie pisemne opracowanego programu edukacyjnego na podstawie wybranych przypadków klinicznych pacjentów z bólem.
TP-07	Monitorowanie bólu i skuteczności leczenia przeciwbólowego.	ćwiczenia	Opis przypadku , dyskusja, zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy.	1. Zaliczenie na ocenę semestrze III. 2. Zaliczenie pisemne opracowanego programu edukacyjnego na podstawie wybranych przypadków klinicznych pacjentów z bólem.
TP-08	Udział pielęgniarki w leczeniu farmakologicznym	ćwiczenia	Opis przypadku , dyskusja, zajęcia	1. Zaliczenie na ocenę semestrze

	i niefarmakologicznym bólu.		oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy.	III. 2. Zaliczenie pisemne opracowanego programu edukacyjnego na podstawie wybranych przypadków klinicznych pacjentów z bólem.
TP-09	Edukacja terapeutyczna pacjenta i jego rodziny w zakresie samokontroli i samopielegnacji w terapii bólu.	ćwiczenia	Opis przypadku , dyskusja, zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy.	1. Zaliczenie na ocenę semestrze III. 2. Zaliczenie pisemne opracowanego programu edukacyjnego na podstawie wybranych przypadków klinicznych pacjentów z bólem.

Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.

Dla wykładu:

* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy

np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt

Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Knap M, Krupa S.: Ból w praktyce pielęgniarskiej. Edra Urban & Partner 2022
2. Wordliczek j., Dobrogowski j.: Leczenie bólu. PZWL, Warszawa 2017.
3. Ernst E., Pittler M.H., Wider B., (red. wyd. pol.) Dobrogowski J., Wordliczek J.: Terapie uzupełniające w leczeniu bólu. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2010.
4. Suchocka L.: Psychologia bólu. Difin, Warszawa 2008.
5. Leppert W., Majkowicz M.: Ból przewlekły. Ujęcie kliniczne i psychologiczne. PZWL, Warszawa 2018.

Literatura uzupełniająca:

1. Bromley L., Brander B. (red. wyd. pol.) Jarosz J.: Ból ostry. Medipage, Warszawa 2013.
2. Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J.: Chory na nowotwór - kompendium leczenia bólu. Medical Education, Warszawa 2013.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	20

SUMA GODZIN:		50		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2		1,2
	Praca własna studenta			0,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej. Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, (6) opracowanie projektu.				
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Liczba godzin	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Wykład	- przygotowanie do zaliczenia z oceną	10	B.W44,	- zaliczenie pisemne – test jednokrotnego wyboru
ćwiczenia	- przygotowanie do zajęć, - czytanie wskazanej literatury, - przygotowanie pisemnego programu edukacyjnego na podstawie wybranych przypadków klinicznych pacjentów z bólem.	10	B.U45; B.U46; B.U47. B.U48;	- zaliczenie w formie pisemnej programu edukacyjnego wybranego przypadku klinicznego pacjenta z bólem przygotowywanego grupowo.
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca: Forma i warunki zaliczenia wykładów: 1) Obecność na wykładach zgodna z regulaminem studiów. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: 1) Frekwencja 100% (udział na ćwiczeniach jest obowiązkowy – zgodnie z regulaminem studiów i standardem kształcenia). 2) Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej umiejętności przypisanej do zajęć w ćwiczeniach Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostatecznej każdej kompetencji społecznej.				
Ocena podsumowująca (końcowa): Forma i warunki zaliczenia wykładów: 1) Uzyskanie z zaliczenia pisemnego oceny pozytywnej, co najmniej dostatecznej. 2) Zaliczenie z oceną w semestrze I w sesji zimowej - test jednokrotnego wyboru składający się z 20 pytań obejmujący treści programowe. Czas rozwiązywania testu 20 minut. Kryteria oceny testu: Max.20 pkt. Bardzo dobry (5,0) – 20-18,5 pkt. Dobry plus (4,5) – 18-16,5 pkt. Dobry (4,0) – 16-14,5 pkt.				

Dostateczny plus (3,5) – 14-12,5 pkt.
Dostateczny (3,0) – 12-10 pkt.
Niedostateczny (2,0) poniżej 10 pkt.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

- 1) Średnia z ocen każdej umiejętności przypisanej do zajęć co najmniej na ocenę dostateczną
- 2) Uzyskanie zaliczenia wszystkich umiejętności zawartych w dzienniku zajęć na co najmniej ocenę dostateczną
- 3) Zaliczenie pisemnie przygotowanego programu edukacyjnego na podstawie wybranego przypadku klinicznego pacjenta z bólem.

Kryteria oceny programu edukacyjnego:

Max.12 pkt.

1. Wyłonienie problemów opiekuńczych i edukacyjnych (0-4 pkt.)
2. Poprawność merytoryczna proponowanych rozwiązań (0-4 pkt.)
3. Przejrzystość programu edukacyjnego (0-4 pkt.)

Bardzo dobry (5,0) – 12-11 pkt.
Dobry plus (4,5) – 10-9 pkt.
Dobry (4,0) – 8 pkt.
Dostateczny plus (3,5) - 7 pkt.
Dostateczny (3,0) – 6 pkt.
Niedostateczny (2,0) poniżej 6 pkt

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

.....
.....

(data, podpis Kierownika Zakładu/
Kierownika Jednostki Międzyinstytutowej)

(data, podpis Koordynatora
odpowiedzialnego za zajęcia)